

АКАДЕМИЈА СТРУКОВНИХ СТУДИЈА ЗАПАДНА СРБИЈА

Седиште Ужице, Трг Светог Саве 34

О Д С Е К У н у т р а ш њ а а р х и т е к т у р а

План рада

Назив предмета	Композиција и обликовање				
Студијски програм/и (модул)	Унутрашња архитектура				
Година студија	1	Семестар	2	ЕСПБ	6
Статус предмета	обавезни		Услов	Нема	

Подаци о наставницима и сарадницима на предмету	
Име и презиме, академско звање, термин консултација, електронска адреса	
Име и презиме, академско звање, термин консултација, електронска адреса	

Циљеви предмета
Упознавање са основама композиције у архитектури и архитектонског обликовања простора. Оспособљавање студената за препознавање објективних уметничких вредности и развијање визуелног мишљења кроз креативан и практичан рад. Развој способности промишљања, естетског процењивања, артикулације и обликовања простора различитих типова архитектонских објеката ниског степена сложености.

Садржај и структура предмета
Теоријска настава Форма и обликовање у архитектури. Елементи композиције. Композициона начела. Хармонија. Јединство. Ритам. Градација. Доминанта. Контраст. Стваралачки процес. Остваривање јединства у разноликости. Динамика архитектонске форме. Значење архитектонске форме. Изражајност форме. Појам стила. Стил и јединство. Практична настава: Место и улога геометрије у архитектури. Примарни елементи (концептуални и визуелни): тачка, линија, површина, волумен. Основне визуелне карактеристике форме: облик, величина, боја, текстура, положај, оријентација, визуелна стабилност. Перцепција форме: перспектива, удаљење, услови осветљења, визуелне карактеристике окружења. Правилне и неправилне форме. Трансформација форме. Субтрактивне форме. Адитивне форме: централна, линеарна, радијална, групна, растер. Компаративна теоријска анализа архитектонских композиција на референтним примерима архитектонских дела из домаће и интернационалне архитектонске праксе.

Израда семинарског рада на задату тему према задатом моделу и идејног решења ентеријера.

План и распоред извођења наставе	
Наставна недеља	НАЗИВ НАСТАВНЕ ЈЕДИНИЦЕ
Предавања	
1	Ликовна форма као материјални вид просторног испољавања ликовних идеја и садржаја. Стваралачки процес. Ликовне уметности као свет облика и простора. Три просторне димензије и димензија времена. Архитектура и скулптура. Сликарство и графика. Ликовна подручја примењених уметности и дизајна. Ликовна мисао. Ликовна идеја. Стваралачка машта. Стваралац.
2	Основна питања форме. Јединство и занимљивост у разноликости. Целовитост. Визуелна јасноћа. Сличност, контраст и градација. Напетост, ритам и покрет. Неочекиваност, изненађење.
3	Природне законитости и форма. Околина као систем материје и енергије у кретању. Развој кроз прилагођавање и супротстављање. Природни и уметнички облици. Опажање природних облика.
4	Композиција. Структурални склоп. Ликовни чиниоци. Однос према целини. Израз. Динамичност односа. Јединство у разноликости. Напетост и противречност.
5	Елементи композиције. Седам ликовних елемената: линија, правац и смер (кретања), облик, величина, текстура (квалитет површине, материјал), валер (степен светлине) и боја. Деловање лик. елемената.
6	Линија. Правац и смер. Облик. Линија: права, таласаста, спирална, лучна, изломљена, конкавна, конвексна. Четири основна смера: хоризонтални, вертикални, леви коси, десни коси. Коси блиски хоризонталном и вертикалном. Природни и геометријски облици.
7	Однос елемената у композицији. Понављање, хармонија (сличност) или контраст. Доминирајући елемент или начело.
8	Интервали. Ритам. Просторни интервал. Ритам. Интервал код валера. Интервал код боје. Промена у интервалу - промена у ритму. Динамична стања: убрзање, успорење, заустављање. Подела према степену разлике на: велике, средње и мале интервале.
9	Визуелна тежина. Визуелна тежина у односу на величину елемента. Визуелна тежина у односу на светлину елемента. Визуелна тежина у односу на боју елемента. Визуелна тежина у односу на облик елемента. Визуелна тежина у односу на положај елемента у простору дела.
10	Јединство. Доминанта. Сукоб, доминација и јединство. Визуелни конфликт и разрешење. Напетост између супротстављених (контрастних) елемената. Идеја и јединство. Доминанта у складу са основном идејом или намером. Доминантан смер. Доминантан облик. Доминантна боја.
11	Стил. Форма и садржај. Стил и јединство. Постепени развој и усавршавање стила. Фазе у развоју стила: архајски период, класичан период и барокни период. Форма - смисао. Садржајност форме. Значење.
12	Основни елементи архитектонске форме. Тачка. Линија. Површина. Волумен.
13	Основне визуелне карактеристике архитектонске форме. Облик. Величина. Боја. Текстура. Положај. Оријентација. Визуелна стабилност.
14	Трансформација форме. Димензионална трансформација. Субтрактивне форме. Адитивне форме. Централизоване форме. Линеарне форме. Радијалне форме. Групне форме. Растер форме.
15	Артикулација форме. Ивице и углови. Артикулација површине.
Вежбе	
1	Ликовне уметности као свет облика и простора. Три просторне димензије и димензија времена. Архитектура и скулптура. Сликарство и графика. Ликовна подручја примењених уметности и дизајна. Ликовна мисао. Ликовна идеја. Стваралачка машта. Стваралац.
2	Јединство и занимљивост у разноликости. Целовитост. Визуелна јасноћа. Сличност, контраст и градација. Напетост, ритам и покрет. Неочекиваност, изненађење.
3	Околина као систем материје и енергије у кретању. Развој кроз прилагођавање и

	супротстављање. Природни и уметнички облици. Опажање природних облика.
4	Структурални склоп. Ликовни чиниоци. Однос према целини. Израз. Динамичност односа. Јединство у разноликости. Напетост и противречност.
5	Седам ликовних елемената: линија, правац и смер (кретања), облик, величина, текстура (квалитет површине, материјал), валер (степен светлине) и боја. Деловање лик. елемената.
6	Линија: права, таласаста, спирална, лучна, изломљена, конкавна, конвексна. Четири основна смера: хоризонтални, вертикални, леви коси, десни коси. Коси блиски хоризонталном и вертикалном. Природни и геометријски облици.
7	Први колоквијум
8	Просторни интервал. Ритам. Интервал код валера. Интервал код боје. Промена у интервалу - промена у ритму. Динамична стања: убрзање, успорење, заустављање. Подела према степену разлике на: велике, средње и мале интервале.
9	Визуелна тежина у односу на величину елемента. Визуелна тежина у односу на светлину елемента. Визуелна тежина у односу на боју елемента. Визуелна тежина у односу на облик елемента. Визуелна тежина у односу на положај елемента у простору дела.
10	Сукоб, доминација и јединство. Визуелни конфликт и разрешење. Напетост између супротстављених (контрастних) елемената. Идеја и јединство. Доминанта у складу са основном идејом или намером. Доминантан смер. Доминантан облик. Доминантна боја.
11	Стил и јединство. Постепени развој и усавршавање стила. Фазе у развоју стила: архајски период, класичан период и барокни период. Форма - смисао. Садржајност форме. Значење.
12	Тачка. Линија. Површина. Волумен.
13	Облик. Величина. Боја. Текстура. Положај. Оријентација. Визуелна стабилност.
14	Димензионална трансформација. Субтрактивне форме. Адитивне форме. Централизоване форме. Линеарне форме. Радијалне форме. Групне форме. Растер форме.
15	Други колоквијум

Начин оцењивања – структура и број поена на предиспитним обавезама и испиту	
Оцена знања (максимални број поена 100)	
Активност у току предавања	До 5
Практична настава	До 10
Усмени испит	-
Семестрални пројекат	До 20
Семинарски рад	До 10
Писмени испит	До 55

Литература	
Миленковић, Б. (2003). Језик архитектуре. Београд: Архит. факултет Универзитета у Београду	
Клоц, Х. (1994). Уметност у XX веку, модерна – постмодерна – друга модерна. Нови Сад: Светови	
Митровић, М. (1990). Форма и обликовање. Београд: Научна Књига.	
Joedicke, J. (2009). Oblik i prostor u arhitekturi. Beograd: Orion Art.	
Гидион, С. (2001). Простор, време и архитектура. Грађевинска књига, Београд .	
Focht, I. (1984). Uvod u estetiku. Sarajevo: Svjetlost.	
Arnhajm, R. (1977). Dinamika arhitektonske forme. Beograd: Univerzitet umetnosti u Beogradu.	
Arnhajm, R. (1954). Umetnost i vizuelno opažanje. Beograd: Univerzitet umetnosti u Beogradu.	
Krier, R. (1995). Architectural Composition. London: Academy Editions	

William, L. (2016). Univerzalna načela dizajna. Zagreb: Mate
Ching, F.D.K. (1979). Architecture: Form, Space & Order. New York: International Thomson
Publishing.
Периодика: Architectural design, Domus, The Architectural Review